

Landbrugsministeren (Ole Hansen): Begge de to sidste ærede Talere ankede jo over, at de Byggeforetagender, her er Tale om, ere for dyre. Det er jo en Anke mod Statens Byggeforetagender, som har lydt ret tit her i Salen og ganske sikkert ogsaa ofte med Grund. Det forekommer mig dog, at naar en saadan Anke rettes mod de to Byggeforetagender, her omhandles, saa kommer der let nogen Overdrivelse frem, og en saadan Overdrivelse tror jeg ogsaa kom frem fra de to ærede Taleres Side. Jeg tror ikke, at der mellem en Skovridergaard, som Staten skal opføre, og et Landarbejderhus, som vedkommende Landarbejder selv opfører, kan træffes en Sammenligning, som kan bevise noget. Vedkommende Arbejder gør jo som Regel en stor Del af Arbejdet selv, og han har baade Venner og bekendte, som hjælpe ham en Del, saa en Sammenligning mellem saadanne to Byggeforetagender synes mig beviser ingen Ting. Hvis ærede Medlemmer ville drage noget frem og sammenligne det med, synes jeg, de skulde tage en almindelig Skolebygning ude paa Landet. Det er jo dog noget, som vi alle sammen kende, og der vil jeg sige, at det ingenlunde er ualmindeligt, det er snarere almindeligt, at der bruges en halv Snes Tusind Kroner af et Sogneraad til at opføre en god og solid Skolebygning for. Det er noget, som kan sammenlignes med et Byggeforetagende som det, her er Tale om. Men at tage et jævnt Landarbejderhus ude paa Landet, hvor vedkommende selv og en Del af hans Familie og bekendte hjælpe til, og sammenligne det med disse Bygningsarbejder, beviser ikke noget. Men naar altsaa en jævn og almindelig Landsbyskole meget ofte koster 10,000 Kr., saa tror jeg, at de to ærede Medlemmer ville indrømme, at naar der i dette Tilfælde anvendes 10—11,000 Kr. til selve Stuebygningen for en Skovrider, er der egentlig ikke noget stort at beklage sig over.

Jeg skal tilføje, at det synes ogsaa, som om de 2 ærede Medlemmer helt glemte at her ikke alene er Tale om Udgiften til Stuebygning og Udhus, men der er ogsaa Tale om 1,000 Kr. til Brønd, Vejplanering, Gaardsplads o. s. v. Og dertil kommer, at naar nu Arbejdet bliver udbudt til offentlig Licitation, saa tror jeg, at man vil kunne gaa ud fra, at vi ved denne Foranstaltning faa bygget saa billigt som det overhovedet er muligt at faa bygget. At vi skulde kunne gaa ned til at bygge

den Slags Boliger, Stuehus og Udhus og skaffe Brønd o. s. v. for 10—11,000 Kr., som det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, omtalte, tror jeg ikke lader sig gøre.

Ordføreren (Rosleff): Jeg skal tillade mig at gøre nogle faa Bemærkninger til det ærede Medlem for Bælum (J. H. Jensen), som udtalte, at det ikke var nødvendigt at bygge Slotte og flotte Boliger til Skovriderne og henstillede til Udvalget og Ministeren at tage Hensyn dertil i kommende Tider. Det er imidlertid en forkert Opfattelse af det ærede Medlem, naar han tror, at det er et Slot, som bliver bygget for de Penge, her er Tale om. Det er det slet ikke, det er en almindelig Bolig til en Familie, en saadan, som Folk i Almindelighed bygge paa Landet og ikke større. Der kan jo altid spørges om, hvorvidt en Skovrider staar i Rang med Gaardmænd — saaledes som det gælder for Skolelærerne, for disses Vedkommende har man jo altid haft for Øje, naar man byggede Skolebygninger — og saaledes staar der ogsaa i Loven fra gammel Tid —, at de skulde rangere med Gaardmandsfamilier. Med Skovriderboligerne er det ikke anderledes. Det eneste særlige ved Skovriderboliger er et Kontor — det har man jo i Almindelighed ikke paa Landet hos enhver Gaardmand. Men jeg tror, alle ville indrømme, at det er nødvendigt for Skovrideren at have et Kontor; han har jo ikke saa lidt Regnskab at føre og trænger derfor til et Værelse, hvor han kan være alene med sit Arbejde. Det synes jeg er meget naturligt. Og naar der saa foruden Kontoret er Dagligstue, Spisestue, Soveværelse og Børnekammer — og naturligvis ogsaa Pigekammer —, saa er det ikke andet, end hvad der almindeligvis er hos en Gaardmand — og knapt det. Saa tror jeg nok, der ogsaa er et lille Værelse, der kaldes for Kabinet, men i det hele er Bygningen, som den tænkes opført, ikke anderledes end Bygningen almindelig er hos en Gaardmand paa Landet. Det er slet ikke flot og ligner ikke et Slot i nogen som helst Henseende.

Derfor har Finansudvalget ogsaa i Betænkningen skrevet, at man ikke ønskede nogen Indskrænkning i Bygningens Omfang og Rumforhold — man anser det nemlig ikke for overdrevent, man anser det kun for at være, hvad der er tidssvarende og ønskeligt for en Familie, naar den skal bo og leve ordentligt efter Nu-